

Doniyor kitobi — Oltmish yettinchi qism

Paygʻambarlik tushunchalari: Islom, 2001-yil 11-sentabr va Sharq shamoli kuni

Jeff Pippenger

2024-01-31

Uchinchi voyga mansub Islom 2001-yil 11-sentabrda bashoratli tarixga kirib keldi va u darhol jilovlandi. Oʻsha paytda keyingi yomgʻir yogʻa boshladi, biroq u “oʻlchab berildi”.

U unib chiqqanida, Sen u bilan oʻlchov ila tortishursan; sharq shamoli esgan kunda U Oʻzining qattiq shamolini tiyib qoʻyadi. Shuning uchun Yoqubning gunohi poklanadi; uning gunohini yoʻqotishning butun mevasi shudir: u qurbongohning barcha toshlarini boʻlak-boʻlak qilib urib maydalangan ohaktoshlardek qilganida, muqaddas daraxtzorlar va butlar endi tik turmaydi. Ammo mustahkam shahar vayron boʻladi, maskan tashlab qoʻyiladi va sahiredek qoladi; u yerda buzoq oʻtlaydi, u yerda yotib oladi va uning shox-shabbalarini yeb bitiradi. Uning novdalari quriganda, ular sindirib tashlanadi; ayollar kelib, ularni yoqadilar. Chunki bu anglamaydigan xalqdir; shu sababli ularni yaratgan Zot ularga rahm qilmaydi, ularni shakllantirgan Zot ularga marhamat koʻrsatmaydi. Va oʻsha kunda shunday boʻladiki, Egamiz daryoning oʻzanidan to Misr soyigacha boshqoq qoqqandek ajratib oladi, va sizlar birma-bir yigʻib olinursizlar, ey Isroil farzandlari. Va oʻsha kunda shunday boʻladiki, ulkan karnay chalinadi, va Ossuriya yurtida halok boʻlish arafasida boʻlganlar hamda Misr yurtidagi quvgʻin qilinganlar kelib, Quddusdagi muqaddas togʻda Egamizga sajda qiladilar. Ishayo 27:6–13.

“Sharq shamoli kuni” kechki yomgʻirning kelishini, shuningdek uchinchiy voyga taalluqli Islomni bildiradi. U, shuningdek, “Yoqubning qabihligi poklanadigan” tarixning boshlanishini ham belgilaydi. Sharq shamoli kuni 2001-yil 11-sentabrda keldi va oʻsha paytda tiriklarning hukmi boshlandi. Tiriklarning hukmi uchinchiy farishtaning yakunlovchi ishidir va aynan oʻsha yerda bir yuz qirq toʻrt mingning gunohlarini olib tashlash boshlandi. Ishayo “Mana shu bilan” deb yozganida nazarda tutgani shudir.

“Shu bilan” degan soʻzlarga boʻlgan soʻzlar shulardir: “U oʻsib chiqqanida, oʻlchov bilan u bilan bahslashursan; sharq shamoli kunida U Oʻzining qattiq shamolini tiyib turadi.” “Shu bilan” iborasi, Yoqub sifatida tasvirlanganlardan gunohni tozalab tashlaydigan muayyan sinov haqiqatlarini koʻrsatadi. Bu haqiqatlar keyingi yomgʻirning kelishini belgilovchi voqeani (9/11) oʻz ichiga oladi. Bu haqiqatlar keyingi yomgʻirning “bir xabar” ekanligi haqidagi taʼrifni oʻz ichiga oladi, va bu “xabar” Islomdir. Uchinchi Vayning “sharq shamoli” Islom ekanligi haqidagi haqiqatni ham, shuningdek Islomning bundan keyingi jilovlanishiga (tiyib turilishiga) oid bashoratli xususiyatni ham oʻz ichiga oladi.

Sinovning oʻzi 2001-yil 11-sentyabrda boshlangan “bahs” orqali ifodalanadi. Yereymiyo, birinchiy umidsizlikni ifodalaganida, Xudoga “qaytish” va qimmatbahoni qabihdan ajratish haqida nasihat oldi. Sinov xabarining “mevasi” sajda qiluvchilarning ikki toifasini yuzaga keltiradi.

Nodonning hukmi shunday tasvirlanadi: “u qurbongohning barcha toshlarini maydalab tashlangan bo‘r toshlaridek qilganida, muqaddas daraxtzorlar va butlar tik turmaydi.” Ishayo yigirma sakkizinchi va yigirma to‘qqizinchi boblarda hamma narsani ostin-ustin qiluvchilarga qarshi e‘lon qilingan hukmga ishora qilmoqda. Ular muhrlangan kitobni anglay olmaydiganlardir. Fosiqlarning ishi (mevasi) kulolning loyidek baholanishi kerak.

Shuning uchun, mana, Men bu xalq orasida ajoyib bir ishni, ha, ajoyib bir ish va mo‘jizani qilmoq uchun yana ish ko‘raman; chunki ularning dono kishilarining donoligi halok bo‘ladi, oqil kishilarining fahmi esa yashirin bo‘ladi. Egamizdan o‘z maslahatini chuqur yashirmoqchi bo‘lganlarning holiga voy! Ularning ishlari zulmatda bo‘ladi, va ular: “Bizni kim ko‘rmoqda? Bizni kim bilmoqda?” — deydilar. Albatta, narsalarni ostin-ustun qilishingiz kulolning loyidek hisoblanur; axir yaratilgan narsa uni yaratgan zot haqida: “U meni yaratmadi”, — deydimi? Yoki yasalgan narsa uni yasagan zot haqida: “Uning fahmi yo‘q edi”, — deydimi? Ishayo 29:14–16.

Yovuzlarning ishi kulolning loyidek bo‘ladi, va yigirma yettinchi bobda ularning ishi shunga o‘xshash tarzda, parcha-parcha qilib urib sindiriladigan ohaktoshlarga qiyoslanib tasvirlanadi. Ohak yoki kulolning loyini osongina kukunga aylantirib yuborish mumkin; “qurbongohning barcha toshlarini parcha-parcha qilib urib sindiriladigan ohaktoshlardek qilish” ishi, hamda “butazorlar va tasvirlarni” yiqitib tashlash ishi, toki ular “qayta tik turmasinlar”, shoh Yo‘shiyoning islohoti bilan ifodalangan ishdir. Yo‘shiyoning islohoti bilan ifodalangan oxirgi uyg‘onish va islohotda Adventistlarning korporativ tuzilmasi xarob bo‘ladi, chunki “mustahkamlangan shahar xarob bo‘ladi, maskan tashlab qo‘yiladi va sahrodek qoldiriladi.” Ularning barcha ishlari, ya‘ni butun dunyo bo‘ylab minglab jamoatlar, maktablar, kollejlari, universitetlar, shifoxonalar va idora binolari, bashoratga ko‘ra, hech bir qiymati bo‘lmagan kukunga aylantirib urib sindiriladi.

A‘zolar ham xarob bo‘ladi, chunki “aql-idroksiz xalq” “qurib qolgan” “shoxlar” kabi bo‘lib, ular “uzib tashlanadi” va “olovga tashlanadi”, zero “ularni yaratgan Zot ularga rahm qilmaydi, ularni shakllantirgan Zot esa ularga marhamat ko‘rsatmaydi.”

Sinov xabari orqali amalga oshiriladigan ajralish to‘liq yakunlanganda, Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi ikkinchi ovoz Xudoning boshqa suruvini Bobildan tashqariga chorlaydi, chunki o‘sha kunda “shunday bo‘lib qoladiki”, “ulug‘ karnay chalinadi, va Ossuriya yurtida halok bo‘lish arafasida turganlar hamda Misr yurtidagi quvg‘in qilinganlar kelib, Quddusdagi muqaddas tog‘da Egamizga sajda qiladilar.”

Biz ko‘rib chiqayotgan ushbu parcha (Ishayo yigirma yettinchi bob, sakkizinchi oyatdan o‘n uchinchi oyatgacha) 2001-yil 11-sentabrda boshlangan bashoratli tarixni aniqlab beradi hamda oxir-oqibatda Xudoning boshqa suruvini Bobildan tashqariga chaqiradiganlarning sinovdan o‘tishi va poklanishini tasvirlaydi. Xuddi shu bobning kirish oyatlari esa aynan o‘sha tarix davomida kuylanadigan bir qo‘shiqni ko‘rsatadi.

O‘sha kunda u haqda kuylanglar: Qizil sharob uzumzori haqida. Men, Egamiz, uni saqlayman; uni har lahza sug‘orib turaman; unga biror zarar yetmasin deb, uni kecha-kunduz

qo‘riqlayman. Menda g‘azab yo‘qdir; jangda kim Menga qarshi tikanlaru butalarni qo‘yar edi? Men ularning ustidan yurib o‘tardim, ularni birgalikda yoqib yuborardim. Yoki u Mening qudratimdan mahkam tutsin, toki Men bilan yarashsin; va u Men bilan yarashadi. U Yoqubdan keladiganlarni ildiz otishga sabab qiladi; Isroil gullab-yashnaydi va kurtak yozadi, hamda yer yuzini meva bilan to‘ldiradi. U uni, o‘zini urganlarni urgandek urdimikan? Yoki u, o‘zi tomonidan o‘ldirilganlarning qirg‘iniga muvofiq o‘ldirildimi? Ishayo 27:2–7.

Uzumzor haqidagi qo‘shiq — avvalo Xudoning xalqini U sevgan va parvarish qilgan uzumzor sifatida tanitadigan qo‘shiqdir. So‘ngra u Masihning solihligini mahkam tutishni istagan har qanday kishi uchun qabul qilinish va‘dasini taqdim etadi. Keyin esa u yomg‘irning ikki bosqichi bilan ifodalangan Muqaddas Ruhning to‘kilishi haqidagi va‘dani ko‘rsatadi. Yomg‘irning birinchi bosqichi gullar va g‘unchalarni hayotga keltiradi, ikkinchi bosqich esa yer yuzini meva bilan to‘ldiradi.

Uzumzor haqidagi qo‘shiq shunday qo‘shiqki, u Xudo avval tanlangan bir xalqning yonidan o‘tib ketayotgan, ayni paytda esa yangi tanlangan bir xalq bilan ahdga kirayotgan vaqt davrini aniqlab beradi. Sakkizinchi oyatdan boshlab keyingi oyatlar bobning kirish oyatlarida bayon etilgan fikrlarni shunchaki takrorlaydi va kengaytiradi. Bobning birinchi oyati sakkizinchi oyatda “sharq shamoli kuni” deb atalgan o‘sha voqeaning aynan o‘zini ko‘rsatadi.

O‘sha kunda Egamiz O‘zining qattiq, ulug‘ va qudratli qilichi bilan chaqqon ilon bo‘lmish leviatanni, egri-bugri ilon bo‘lmish o‘sha leviatanni jazolaydi; dengizdagi ajdarhoni esa o‘ldiradi. Ishayo 27:1.

Ajdarho — Shaytondir, ammo ikkinchi darajali ma’noda u butparast Rim edi.

“Shunday qilib, ajdarho, avvalo, Shaytonni ifodalasa-da, ikkilamchi ma’noda, u butparast Rimning ramzidir.” *The Great Controversy*, 439.

Doniyor kitobining yettinchi bobida va Vahiy kitobining o‘n ikkinchi bobida tilga olingan butparast Rimning o‘nta podshohi oxirgi kunlarda Vahiy kitobining o‘n yettinchi bobidagi o‘nta podshohni ifodalaydi.

“Shohlar, hukmdorlar va noiblar o‘zlariga masihga qarshining tamg‘asini bosganlar va ular avliyolar bilan — Xudoning amrlarini saqlaydiganlar hamda Iso imoniga ega bo‘lganlar bilan — urush qilishga boradigan ajdaho sifatida tasvirlanganlar.” *Testimonies to Ministers*, 38.

Ishayo 27-bobning birinchi oyati ajdahoning hukmining boshlanishini ko‘rsatmoqda; bu hukm sharq shamoli kuni — 2001-yil 11-sentyabrda — boshlangan edi. Yer yuzidagi shohlar va ularning globalist savdogar hamkorlari ustidan chiqarilgan hukm yerning moliyaviy tuzilmasi “sharq shamoli” tomonidan, “dengizlar” o‘rtasida, vayron qilinganda amalga oshadi.

Chunki, mana, shohlar jam bo‘ldilar, birgalikda o‘tib ketdilar. Ular buni ko‘rdilar va hayratga tushdilar; sarosimaga tushib, shoshilganча qochib ketdilar. O‘sha yerda ularni qo‘rquv bosib oldi, va dard — to‘lg‘oq tutgan ayolning dardidek. Sen Tarshish kemalarini sharq shamoli bilan sindirasan. Zabur 48:4–7.

Ishayo kitobining yigirma yettinchi bobi, birinchi oyatdan yettinchi oyatgacha bo‘lgan qismi, sakkizinchi oyatdan o‘n uchinchi oyatgacha bo‘lgan qismda takrorlanadi va yanada kengaytiriladi. Unda “sharq shamoli kuni”da yer yuzining shohlari va savdogarlari qo‘rquvga duchor bo‘lishi va o‘sha nuqtadan boshlab ularning qo‘rquvi tarix davomida tobora kuchayib borishi ko‘rsatiladi. Bu qo‘rquv 2001-yil 11-sentyabrdan buyon yer sayyorasining taraqqiyparast globalistlarining mantiqsiz va shoshqaloq harakatlarini namoyon etadi, chunki ular o‘z kun tartibini mantiqan kutilganidan ham ko‘ra yanada uzoqroqqa va tajovuzkorroq tarzda ilgari surmoqdalar. Ajdahoning timsoli sifatida Shayton va uning vakillari — yer yuzining savdogarlari hamda shohlari (globalistlar) — o‘z vaqtlarining oz qolganini biladilar.

Shuning uchun, ey osmonlar va ularda yashovchilar, shodlaninglar. Yer va dengizda yashovchilarning holiga voy! Chunki iblis sizlarning oldingizga qattiq g‘azab bilan tushib kelgan; u o‘zining ozgina vaqti qolganini biladi. Vahiy 12:12.

Sharq shamoli kuni — 2001-yilda iqtisodiy inqirozni keltirib chiqargan va globalist ommaviy axborot vositalari nima deb da’vo qilishidan qat’i nazar, tobora yomonlashib borgan o‘sha kun — ajdarho o‘z vaqtining qisqaligini biladigan pallada dunyo oldida turgan masaladir. So‘ng u butun yer yuzini nazorat ostiga olish yo‘lidagi harakatlarini kuchaytiradi va buni “yer va dengizda yashovchilar” ustiga “Vay” (“uchinchi Vay”) keltirilgan paytda amalga oshiradi.

Uchinchi Voyning Islomining (sharq shamolining) 2001-yil 11-sentabrda kirib kelishi iqtisodiy falokatni yuzaga keltirdiki, bu globalistlarni Yer sayyorasi ustiga yagona jahon hukumatini majburan o‘rnatishga qaratilgan sa’y-harakatlarini jadallashtirishga majbur qildi. Biroq Islom o‘z vazifasini ado etishda davom etmoqda. Ehtimol, Injil bashoratining timsoli sifatida Islomga oid eng jiddiy vahiy Islomga qilingan ilk murojaatda topiladi.

Egamizning farishtasi unga dedi: “Mana, sen homiladorsan va bir o‘g‘il tug‘asan; uning ismini Ismoil deb qo‘yasan; chunki Egamiz sening kulfatingni eshitdi. U esa yovvoyi odam bo‘ladi; uning qo‘li har kimga qarshi, har kimning qo‘li esa unga qarshi bo‘ladi; u barcha birodarlari ro‘parasida yashaydi.” Ibtido 16:11, 12.

Xudoning Kalomi hech qachon muvaffaqiyatsizlikka uchramaydi. Islom tug‘ruq azobidagi ayol kabi og‘riqni keltirishda davom etar ekan, hatto Islom Muqaddas Kitob bashoratida tilga olinganini qabul qilishi mumkin bo‘lgan ayrimlar ham, bu ikki oyatdagi ayon haqiqatni hali to‘liq anglab yetmaganlar. Ba’zilar butun yer yuzidagi har bir insonni umumiy bir dushmanga qarshi qo‘yish uchun birlashtiradigan narsa aynan Islom ekanini tushunishlari mumkin, va bu, albatta, to‘g‘ridir. Ammo oyatdagi so‘nggi ibora bundan ham jiddiyroq haqiqatdir. 2001-yil 11-sentabr voqealari dunyoni larzaga soldi, va yaqinda yana bu yilgi 7-oktabr kuni Hamasning Isroilga qilgan hujumi bilan u yana larzaga keldi. Ammo hech kim urush ruhi va to‘satdan keladigan halokat Ismoilning barcha birodarlari “huzurida” ekanini ko‘rishga tayyor emas.

Saudiya Arabistoni, Birlashgan Arab Amirliklari, Qatar, Kuvayt, Bruney va Bahrayn kabi islomiy davlatlar tomonidan kutilmagan hujum amalga oshirilganda, qanday vayronagarchilik sodir etiladi? Ismoilning ruhi “uning barcha birodarlari”dadir, va shu paytgacha Afg‘oniston yoki Iroq kabi mamlakatlardan uchinchi Voy orqali yuzaga kelgan urush, Ismoil haqidagi bashorat to‘la

amalga oshganda mutlaqo boshqacha bo‘ladi. Pokistonda nechta yadroviy bomba bor?

Birinchi va ikkinchi Islomiy Voylarda namoyon bo‘lgan Islomiy urushning bashoratli xususiyati — to‘satdan, kutilmagan hujumlardir. Farovon Islomiy mamlakatlarda yoqilg‘iga to‘ldirilgan samolyotlar, avtomobil bombalari, yonayotgan shinalar, zo‘rlash va pichoqlardan ko‘ra murakkabroq va o‘limliroq qurollarni yashirin ravishda qo‘lga kiritish yoki ishlab chiqarish uchun yetarli mablag‘ bormi? Xudoning Kalomiga ishonish kerakmi?

Millerning tushidagi barcha javohirlar oxirgi kunlarda sinovchi haqiqatlarga aylanadi, hech bo‘lmaganda shu ma’noda-ki, o‘sha haqiqatlar rad etilgan va bashorat ularning qayta tiklanishini ko‘rsatadi. Ammo o‘sha javohirlarning ba’zilari, masalan, Masihning samoviy muqaddasxonadagi xizmati va uchinchi Vayning Islomiga oid haqiqatlar, faqat eng oxirgi kunlardagina bajo keltiriladigan bashoratlarni ko‘rsatadi. Ulardan biri Masihning Eng Muqaddas Joydagi xizmatini ifodalaydi, bu, shubhasiz, hozirgi sinovchi haqiqatdir, ikkinchisi esa Yarim Tun Nidosi xabarini ko‘rsatadi, bu ham yana hozirgi sinovchi haqiqatdir.

Millerchilar harakati bilan 1989-yildagi oxirzamonnini, u esa o‘z navbatida yuz qirq to‘rt minglar harakatini bog‘lab turadigan ip — Adventizm eski yo‘llarni tark etar ekan, bir chetga surib qo‘yilgan Millerning birinchi javohiri bo‘lgan “yetti vaqt”dir. 1863-yildagi isyondan 1989-yildagi oxirzamongacha bo‘lgan bir yuz yigirma olti yil “yetti vaqt”ni ifodalaydi. Ikki ming besh yuz yigirma ikki davrga — har biri bir ming ikki yuz oltmishdan iborat davrlarga — bo‘lingan edi, va bir ming ikki yuz oltmishning o‘ndan biri, ya’ni ushri, bir yuz yigirma oltidir. Binokorlar rad etgan tosh shu qadar uzundirki, u uch farishtaning birinchi va oxirgi harakatlarini bir-biriga bog‘laydi. Shu tariqa u “yetti vaqt” haqiqati ayni hozir sinovchi haqiqat ham ekanini, hamda u endi shunchaki poydevor toshi emas, balki burchakning bosh toshiga aylanadigan haqiqat ekanini ko‘rsatadi.

Endi biz Daniel kitobidagi Ulay daryosi vahiyida ifodalangan Millerchilar harakatida bilimning ortishini ko‘rib chiqishni to‘xtatib, e’tiborimizni bir yuz qirq to‘rt mingliklar harakatida bilimning ortishini ifodalovchi Xiddekel daryosi vahiyiga qaratamiz.

Keyingi navbatda, 1863 yildan 1989 yilgacha bo‘lgan bir yuz yigirma olti yilni qamrab oluvchi adventizmning to‘rt avlodini ko‘rib chiqamiz.

Biz o‘rganishni keyingi maqolada boshlaymiz.

Oltinchi yilda, oltinchi oyda, oying beshinchi kunida, men uyimda o‘tirganimda va Yahudo oqsoqollari oldimda o‘tirganlarida, o‘sha yerda Rabbii Xudoning qo‘li ustimga tushdi. Shunda men qaradim, va mana, olov ko‘rinishiga o‘xshash bir qiyofa bor edi: uning belidan pastga tomon — olov; belidan yuqoriga tomon esa — yorug‘lik ko‘rinishi, qahrabo tusidek. U qo‘l shaklini uzatib, boshimdagi bir tutam sochimdan ushladi; va Ruh meni yer bilan osmon orasiga ko‘tardi hamda Xudoning vahiylarida meni Quddusga, ichki darvozaning shimolga qaragan eshigi oldiga olib bordi; o‘sha yerda rashkni qo‘zg‘atuvchi rashk butining o‘rni bor edi. Va mana, Isroil Xudosining ulug‘vorligi o‘sha yerda edi, xuddi men vodiya ko‘rgan vahiyga ko‘ra. Shunda U menga dedi: Ey inson o‘g‘li, endi ko‘zlaringni shimol tomonga qarat. Men ko‘zlarimni shimol tomonga qaratdim, va mana, qurbongoh darvozasining kirish joyi oldida, shimol tomonda, o‘sha rashk buti bor edi. U yana menga dedi: Ey inson o‘g‘li, ular nima

qilayotganini ko'ryapsanmi? Isroil xonadoni bu yerda qilayotgan, Meni muqaddas maskanimdan uzoqlashishga majbur etadigan ulkan jirkanchliklarni ko'ryapsanmi? Ammo yana buril, va bundan ham kattaroq jirkanchliklarni ko'rasan. So'ng u meni hovlining eshigi oldiga olib bordi; men qaraganimda esa, mana, devorda bir teshik bor edi.

So'ng U menga dedi: "Ey inson o'g'li, endi devorni kovla." Men devorni kovlaganimda, mana, bir eshik ko'rindi. U menga dedi: "Ichkariga kirib, ular bu yerda qilayotgan yovuz jirkanchliklarni ko'r." Shunday qilib men ichkariga kirib ko'rdim; va mana, sudralib yuruvchi maxluqlarning har xil shakllari, jirkanch hayvonlar va Isroil xonadonining barcha butlari devorning atrofi bo'ylab tasvirlab chizilgan edi. Ularning oldida Isroil xonadoni oqsoqollaridan yetmish kishi turar edi, va ularning o'rtasida Shofon o'g'li Yaazaniyo turar edi; har bir kishining qo'lida tutatqi idishi bor edi, va qalin tutatqi buluti yuqoriga ko'tarilar edi. So'ng U menga dedi: "Ey inson o'g'li, Isroil xonadoni oqsoqollari zulmatda, har biri o'z tasvirlar xonasida nima qilayotganini ko'rdingmi? Chunki ular: 'Egamiz bizni ko'rmaydi; Egamiz yerni tark etgan', deydilar." U yana menga dedi: "Yana buril, va ular qilayotgan bundan-da ulug'roq jirkanchliklarni ko'rasan." So'ng U meni Egamiz uyining shimolga qaragan darvozasi eshigiga olib bordi; va mana, u yerda ayollar Tammuz uchun yig'lab o'tirgan edilar. So'ng U menga dedi: "Buni ko'rdingmi, ey inson o'g'li? Yana buril, va bundan-da ulug'roq jirkanchliklarni ko'rasan." So'ng U meni Egamiz uyining ichki hovlisiga olib kirdi; va mana, Egamiz ma'badining eshigi oldida, ayvon bilan qurbongoh orasida, yigirma besh chog'li kishi turar edi; ularning orqalari Egamiz ma'badiga, yuzlari esa sharqqa qaratilgan edi; ular sharqqa qarab quyoshga sajda qilardilar. So'ng U menga dedi: "Buni ko'rdingmi, ey inson o'g'li? Yahudo xonadoni uchun bu yerda qilayotgan jirkanchliklarini qilish arziyasini ishlami? Chunki ular yurtini zo'ravonlik bilan to'ldirdilar va yana Meni g'azabga keltirish uchun qaytdilar; va mana, ular novdani burunlariga tutadilar. Shuning uchun Men ham qahr bilan muomala qilaman: ko'zim ayamaydigan bo'ladi, Men rahm ham qilmayman; va ular quloqlarimga baland ovoz bilan faryod qilsalar ham, Men ularni eshitmayman." Hizqiyol 8:1-18.